

**II МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

**II INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE**

The background of the central section features a large, glowing hourglass. Inside the hourglass, a stream of red particles flows from the top bulb to the bottom bulb. The background is a dark, textured surface with faint, glowing red lines that resemble financial charts or data trends. At the bottom of the hourglass, there are silhouettes of several people, some holding briefcases or bags, suggesting a busy, perhaps stressful, environment.

**Особливості функціонування
економіки в умовах кризи**

**Features of the functioning of
the economy in times of crisis**

II Міжнародна науково-
практична конференція

Особливості функціонування економіки в умовах кризи

Матеріали

22 червня 2025 р.

м. Черкаси, Україна

II International scientific
and practical conference

Features of the functioning of the economy in times of crisis

Proceedings

June 22, 2025

Cherkasy, Ukraine

Особливості функціонування економіки в умовах кризи : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції / Східноєвропейський центр наукових досліджень (Черкаси, 22 червня 2025 р). Research Europe, 2025. 77 с.

До збірника ввійшли матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції "Особливості функціонування економіки в умовах кризи", яка відбулася 22 червня 2025 року. Збірник розрахований на науковців, освітян, студентів, державних службовців, представників бізнесу та широку громадськість.

Робоча мова конференції: українська.

Матеріали конференції опубліковані мовою оригіналу та в обсязі, наданому авторами. Збірник відформатовано та підготовлено до публікації в уніфікованому стилі без змін змісту окремих тез доповідей. Автори несуть повну відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, статистичних даних, галузевої термінології та іншої інформації, поданої в їхніх матеріалах.

Відповідно до Закону України "Про авторське право і суміжні права", при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

UDC 33

DOI: <https://doi.org/10.64076/eecsr250622>

Features of the functioning of the economy in times of crisis : proceedings of the II International scientific and practical conference / Eastern European Center for Scientific Research (Cherkasy, 2025, June 22). Research Europe, 2025. 77 p.

The collection includes the proceedings of the II International scientific and practical conference "Features of the functioning of the economy in times of crisis", which took place on 22 June 2025. This collection is intended for scientists, educators, students, government officials, business representatives, and the general public.

Working language of the conference: Ukrainian.

The conference proceedings are published in the original language and as submitted by the authors. The collection has been formatted and prepared for publication in a unified style, without altering the content of individual contributions. The authors are fully responsible for the accuracy of the facts, proper names, quotations, statistical data, industry terminology, and other information presented in their materials.

According to the Ukrainian Law on Copyright and Related Rights, proper citation of the authors is required when using any scientific ideas or materials from this collection.

**Research
Europe.org**

© Eastern European Center
for Scientific Research, 2025
© Research Europe, 2025

Official website: researcheurope.org

ЗМІСТ
TABLE OF CONTENTS

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІКА

SECTION 1. ECONOMICS

Галицький Б. Ю.

Формування стратегічних конкурентних переваг
автотранспортного підприємства в кризових умовах. 9

Голова І. Г.

Розвиток інтелектуального капіталу
підприємств транспортного комплексу. 14

Калініченко О. В.

Класифікація основних видів оцінки
інноваційної діяльності підприємств. 19

Коваленко С. В.

Сільське населення України: виклики,
трансформації та можливості відродження. 23

Костюк М. В.

Циркулярна економіка та її вплив на
підприємства харчової промисловості. 25

Красношапка М. В.

Особливості функціонування трамвайних
підприємств України в умовах воєнної кризи. 29

Нестеренко О. О.

Тренди застосування людських
ресурсів в умовах цифровізації. 32

СЕКЦІЯ 2. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

SECTION 2. ACCOUNTING AND TAXATION

Ганусич В. О.

Розширення традиційної парадигми принципів
бухгалтерського обліку та фінансової звітності
в умовах сталого розвитку. 37

Ганусич В. О., Шімон В.

Особливості складання бухгалтерського
балансу в Угорщині. 39

Сук П. Л.

Розрахунок методу розподілу витрат майбутніх
періодів на основі доходу від реалізації робіт. 42

СЕКЦІЯ 3. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

SECTION 3. FINANCE, BANKING AND INSURANCE

Дзюблюк О. В.

Особливості монетарної трансмісії
в Україні в умовах воєнного стану. 47

Кульчицька Н. Є.

Оцінка ефективності фінансового забезпечення розвитку
муніципальної освіти в умовах децентралізації. 51

СЕКЦІЯ 4. МЕНЕДЖМЕНТ

SECTION 4. MANAGEMENT

Амрахов П. Е.

Централізований моніторинг, адаптивне управління
якістю, ризики неефективного використання людських
ресурсів у проектах клінічних досліджень. 53

Стадник В. В., Любка В. С.

Мотиваційні аспекти конкурентоспроможності
бізнес-процесів підприємств сфери туристичних послуг. 56

СЕКЦІЯ 5. МАРКЕТИНГ

SECTION 5. MARKETING

Йохна В. М., Романів Р. З.

Маркетингові інструменти підтримання
фінансової стійкості підприємницьких структур
в період інноваційних трансформацій. 61

СЕКЦІЯ 6. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

SECTION 6. PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

Гуляк О. О.

Комунальні унітарні підприємства: кадровий аспект. 66

СЕКЦІЯ 7. ТУРИЗМ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА

SECTION 7. TOURISM, HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS

Гриндій О. С.

Процесно-орієнтоване управління туристичними підприємствами в умовах кризи. 70

СЕКЦІЯ 8. ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

SECTION 8. FOOD TECHNOLOGY

Філінська Т. Г., Суха І. В., Філінська А. О.

Перспективи використання відходів рослинного походження як харчових функціональних добавок. 74

УДК 657.372.1

JEL Classification: M41

Ганусич В. О.,

канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри обліку і аудиту,
Закарпатський угорський інститут
імені Ференца Ракоці II, м. Берегове

Шімон В. В.,

асистент кафедри обліку і аудиту,
Закарпатський угорський інститут
імені Ференца Ракоці II, м. Берегове

ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО БАЛАНСУ В УГОРЩИНІ

Підвищення прозорості та якості фінансової інформації, що використовується для управління підприємствами, є ключовим фактором економічного зростання в умовах глобалізації та інтеграції. Складність ведення обліку вимагає не лише знання національних стандартів, але й розуміння міжнародних підходів до фінансової звітності. Водночас, ефективність управлінських рішень суттєво залежить від достовірності й порівнянності фінансових даних, що особливо важливо у контексті транскордонної співпраці.

Питання порівняння особливостей бухгалтерського обліку України та Угорщини знайшли висвітлення у працях В.С. Семейон [1, 2]. Зокрема, у спільному україно-угорському навчально-практичному посібнику авторства Ч. Лентнера та В. Семейон [3] здійснено систематизований виклад основ облікової системи цієї країни. Дослідженням угорської звітності, включно з процедурою складання балансу та його структурою, присвячені праці таких угорських науковців, як Kardos B., K.B. Farkas, M.Zs. Török [4], Mundrák R. [5], Fülöp Á.-Z. [6], Takács A. та Márkus G. [7].

Фінансова звітність виступає критично важливим інструментом інформаційного забезпечення управління підприємством. Якість і повнота даних, що містяться у звітах, безпосередньо впливають на здатність підприємства адаптуватися до змін економічного середовища, управляти фінансовими потоками, планувати розвиток та залучати інвестиції. Угорщина, як і Україна, активно застосовує положення Міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS), однак структура, мова подання, терміни публікації та деталізація звітів відрізняються.

Угорська модель бухгалтерського балансу має низку суттєвих особливостей, які вирізняють її серед інших європейських підходів. Передусім варто зазначити, що структура балансу є чітко регламентованою національним законодавством і підпорядкована суворим вимогам єдності та формалізму.

Це означає, що всі підприємства, незалежно від форми власності, мають використовувати єдину типову форму фінансової звітності, затверджену відповідним законом. Однією з характерних рис угорського балансу є обов'язкова наявність статей, що відображають доходи й витрати майбутніх періодів, які носять назву "відкладених доходів та витрат", а також міжперіодне розмежування, що забезпечує більш точне відображення фінансових результатів у часі.

В Україні регламент фінансової звітності базується на НП(С)БО та адаптованих положеннях МСФЗ, тоді як в Угорщині застосовується національний стандарт на базі IFRS. Визначено, що баланс в Угорщині має розширену деталізацію, включає типи форм "А" і "В" та використовує латинські й арабські позначення. В Україні – римські та чотиризначні арабські коди.

Складання бухгалтерського балансу в Угорщині має низку специфічних рис, які відрізняють цю систему від української як за термінами подання, так і за формальними та структурними вимогами. Хоча в обох країнах дата балансу традиційно припадає на 31 грудня звітного року, терміни подачі звітності суттєво різняться. Угорщині крайній термін подачі фінансової звітності для звітного періоду, що завершується 31 грудня, становить 31 травня наступного року, а для деяких підприємств – навіть до 1 червня. Це забезпечує більше часу на підготовку якісної фінансової інформації та її перевірку.

Особливу увагу в угорському обліку приділено формам публікації фінансової звітності. В Угорщині для цього використовується централізована електронна система звітності e-beszamolo.hu, яка є частиною державної інфраструктури прозорості бізнесу.

Комплекс річної звітності в обох країнах є досить широким, але має деякі розбіжності. В Україні традиційно включаються баланс (звіт про фінансовий стан), звіт про фінансові результати (про сукупний дохід), звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки до фінансової звітності та, за потреби, фінансова інформація за сегментами. В Угорщині стандартний пакет річної звітності передбачає баланс, звіт про результати діяльності, а також розгорнуту додаткову інформацію, що подається у вигляді приміток. Окремо готується бізнес-звіт (üzleti jelentés), який хоча й не входить безпосередньо до річної фінансової звітності, є обов'язковим для складання одночасно з нею.

Формальною особливістю угорської системи є також поділ балансу на два типи: тип "А" та тип "В", що залежить від юридичного статусу та розміру підприємства. В українській практиці таке розмежування не застосовується: баланс уніфікований і поділяється на активну та пасивну частини.

Окрему увагу в Угорщині приділено підприємствам, які відповідають критеріям мікро- або малого бізнесу. Якщо протягом двох звітних періодів підприємство не перевищує щонайменше два з таких трьох показників: балансова вартість активів до 500 млн форинтів, чистий дохід до 1000 млн форинтів і середньорічна кількість працівників не більше 50, то воно має

право складати спрощену форму річного звіту. Такий звіт не включає звіт про результати діяльності, що спрощує процедуру обліку для малих господарюючих суб'єктів.

Отже, угорська система фінансової звітності ґрунтується на нормативній чіткості, багаторівневому підході до структури підприємств і диференціації за обсягами діяльності. Водночас вона забезпечує вищий рівень цифровізації та прозорості завдяки централізованим онлайн-системам, що є вагомою перевагою в контексті євроінтеграційних процесів. У порівнянні з українською практикою, угорський облік надає підприємствам більшу адаптивність у звітуванні, залежно від їхніх розмірів та обсягу діяльності.

Гармонізація підходів до формування фінансової звітності є важливою умовою ефективної економічної взаємодії. Порівняльний аналіз засвідчив спільні риси в орієнтації на міжнародні стандарти, а також наявність національних особливостей, які мають враховуватися при інтерпретації звітної інформації для цілей управління, аналізу та інвестування. Подальші дослідження доцільно зосередити на вивченні впливу цифровізації, податкових аспектів та якості аудиту на інформаційну повноту фінансової звітності в обох країнах.

Список використаних джерел

1. Семйон В.С., Варга К.Й. Особливості складання та подання фінансової звітності: український та зарубіжний досвід. Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України: збірник науково-технічних праць. 2012. Вип. 22.9. С. 259-264.
2. Семйон В.С. Поняття необоротних активів, їх класифікація та склад. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. Житомир: ЖДТУ, 2009. № 3 (49). С. 162-166.
3. Лентнер Ч., Семйон В. Бухгалтерський облік і аудит в Угорщині (навчально-практичне видання) під наук. ред. д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ПП "Рута", 2009. 176 с. (на укр. і угор. мові).
4. Kardos B., Farkas K. B., Török M. Zs. Mikrogazdálkodói beszámoló. A számvitel és a controlling elmélete, gyakorlata : Újdonságok és kihívások a számvitel világában : I. Tudományos Konferencia konferenciakötete. Budapesti Gazdasági Egyetem, Budapest, pp. 123-133. URL: <https://publikaciotar.uni-bge.hu/id/eprint/2164>.
5. Mundrák R. A számviteli mérleg – Miért jó, ha érted? 2022.02.19. URL: <https://silvermoon.hu/vallalkozasok/penzugyi-elemzes/a-szamviteli-merleg>.
6. Fülöp Á.-Z. Számviteli és mérlegtani alapfogalmak, Scientia, 2012 URL: https://www.researchgate.net/publication/315808243_SZAMVITELI_ES_MERLEGTANI_ALAPFOGALMAK.
7. Takács A., Márkus G. Számviteli alapismeretek. Pécs, 2024. 128 oldal URL: <https://pea.lib.pte.hu/bitstream/handle/pea/18265/takacs-a-markus-g-szamviteli-alapismeretek-pte-ktk-pecs-2019-jav.pdf?sequence=1>.

**Research
Europe.org**